

**Historisk kalender 2001
for Rittedal og Hakadal**

Årås

Årås preger forsiden i år, og bildet viser oss gården slik den har sett ut på det meste av 1900-tallet. Det hadde passet bedre med betydningen om dette gårdsnavnet hadde vært skrevet Åros, for det kommer av å = elv og os. Årås betyr altså elveoset.

Det er her Rygga renner ut i Nitelva, og det er det elveoset som har gitt gården navn. Gården ble trolig ryddet i yngre jernalder, dvs. noe før vikingtida.

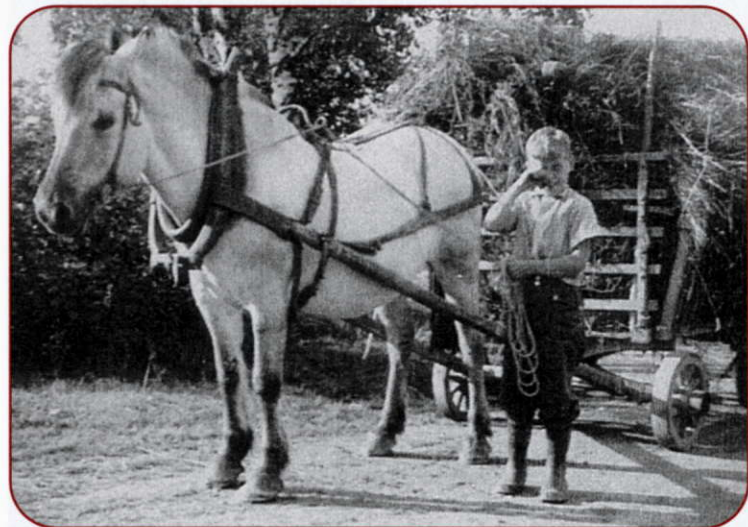
Iskjørere fra 1924

Bildet av iskjørerne er fra 1924. Det er Erik Berger Aaraas og Nils som kjører isblokker med hestene Truls og Cæsar. Hver vinter ble det skåret is på elver og vann. Isen ble først og fremst brukt i melkeproduksjonen. Det var iskjølingen av melken om sommeren som gjorde at den holdt seg. For at den ikke skulle smelte, ble den isolert med sagflis og stablet i binger eller ishus. Isen ble skåret med en egen sag og dratt opp på sleden med en saks.

Denne Aaraas-brua ble bygd i 1918.
Den ble rasert i 1930.

Aittedal var ei bygd med mange hester også før i tiden

Hesten hadde stor betydning for landbruket – som arbeidshest – fram til traktoren gjorde sitt inntog.

Ivar og Blakken kjører lo.

Anders Pedersen kjører høy på Nesgutu i 1950-årene ... og Ivar Aaraas på nabogården Aaraas.

Men interessen for hestesport – trav og ridning – var også stor blant mange.

Bildene fra Aaraas er utlånt av Erik Aaraas og Ingrid Aaraas Pedersen.

JANUAR 2001

Elever ved Holm skole 1930

Lærer Sigurd Kogstad. Frøken Marit Habberstad.

4. rekke fra venstre: Normann ?, Kjell Smedstad, Godtfred Glømme, Arne Dahlbo, Jan Smestad og Oddvar Nilsen Lømmerud.

3. rekke fra venstre: Alfhild Østrem, Arne Ramstad, Margrethe Wollum (f. Christiansen), Randi Youngsgård (f. Hansen), Inger Nilsen (f. Hansen), Sigrun Salthammer (f. Bergersen), Anna Eriksen og Halvor Christiansen.

2. rekke fra venstre: Edith Kjelskaug (f. Hansen), Gudrun Birkenes (f. Christiansen), Ingebjørg Hoel (f. Kogstad), Margit Næss (f. Ramstad), Marit Gjestad (f. Bergersen), Grethe Toft (f. Røed), Marie Eide (f. Dahl) og Inger Korslund (f. Hansen).

1. rekke fra venstre: Snorre og Trygve Boasson, Sigurd Nyheim, ?, Roger Magnussen og ?.

Bildet er utlånt av Inger og Halvor Christiansen.

Kyndelsmess-Missa candelarum

Bjørn snur seg i hiet
Blås-
messe

Agotmesse

Hært kors er hall hæl-
Felt' kors er hel hæl-~

N Per Varmestein
kaster varme steiner
i vanna

Mathis-
messe

To Fr Lø **Sø** Ma Ti On To Fr Lø **Sø** Ma Ti On To Fr Lø **Sø** Ma Ti On To Fr Lø **Sø** Ma Ti On
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

FEBRUAR 2001

Ørfiske

Byggingen av Ørfiskedammen pågikk fra 1908 til 1911.

I bakgrunnen til høyre ser vi damvokterboligen.

Bildet er utlånt av Kjell Petter Pettersen.

MARS 2001

Elg på Mo

En vinterdag i 1932 var det oppstandelse nede på sletta mellom Dam kafé og Kommunehuset, en elg hadde slått seg til her. Den tiltrakk seg stor oppmerksomhet og mange skuelystne kom til.

«Gubben» til høyre er en ølkjører fra Ringnes Bryggeri.

Bildet er utlånt av Kjell Petter Pettersen.

Den fysisste sommardagen er 14. april. Da skulle brømmegrauten stå på bordet.
Fløttedag for tenestefolk

3. dag sommar
Bar bakke

St. Jørgensdag
Egg i alle reir
Markusdagen -
Den store Stangdagen

Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
●							○							●								●							●

APRIL 2001

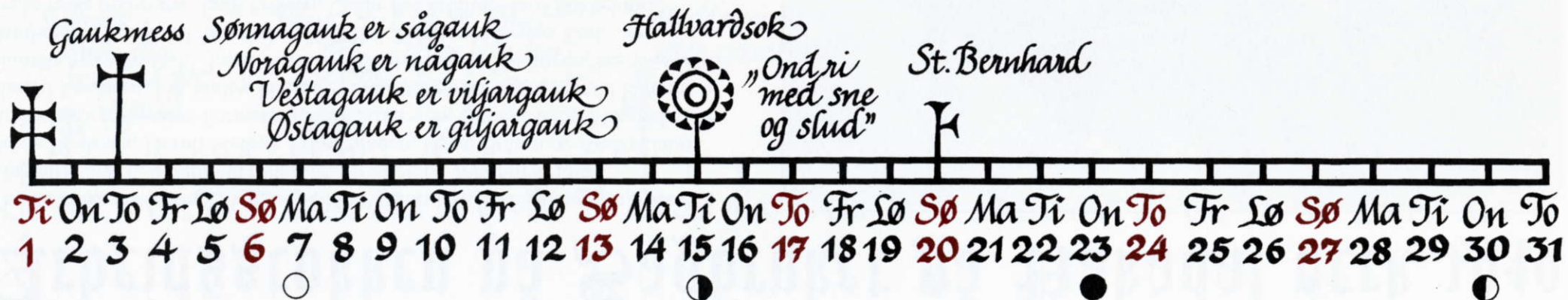
«Gamle» Sommerro flyttes

Året er 1946, og bakermester Pettersen skal bygge nytt bakeri i Stasjonsveien (der hvor Nittedal Manufaktur ligger i dag).

Det gamle Sommerro måtte flyttes. Huset ble hevet 4,5 meter og flyttet 42 meter innover på tomten. Flyttingen ble foretatt uten at leieboerne behøvde å flytte ut.

Arbeidet ble utført av bygmester Waldemar Gærup.

Bildet er utlånt av Torfinn Pettersen.

Mai 2001

Arbeidsstokken på Sagbruket på Hakadal verk 1940

Øverste rekke fra venstre: Thomas Døhli, Agaton Larsen, Hjalmar Anthonsen, Magnus Hansen, Gudbrand Ødegård, Arne Nord, Johannes Holte, Brede Bredesen, Herulf Melbye, Erling Hagen, Petter Bråten og Anders Lien.
 Andre rekke fra venstre: Formann Jørgen Andersen, Henry Melby, Mikal Hansen, Harald Bredesen, Jon Melby, Helge Bredesen, Sigurd Hagen, Harald Elvenes, Gunnar Mølman Dahl, Johan Larsen, Ola Martinsen, Ole Engen, bestyrer Olaf Sandungen, Bernhard Smestad og Karl Erik Nord med hesten Kari.
 Tredje rekke fra venstre: Emil Eriksen, Oskar Bekkelund, Hans Bekkelund, Arthur Nes, Oskar Trangsrud, Annar Bredesen, Birger Nes, kontorist Anton Kleven og Martin Mathiassen.
 Fjerde rekke fra venstre: Erling Trangsrud, Bjarne Mago, Bjarne Mølman Dahl, Åge Tøien, Alf Melby, Nikolai Bråten og Helbert Granli.

Mange var sesongarbeidere. Arbeidet på saga gikk for fullt fra etter at elva var gått opp ved påsketider til ut i oktober – alt etter hvor mye tømmer de hadde – eller til isen la seg igjen. Tømmeret ble fløytet i tømmerrenner ned til Sagdammen. Der ble det sortert.

Sommeren 1948 var siste året de skar tømmer. Driften ble flyttet til Brekke i Maridalen, og de som ønsket å følge med, ble kjørt dit med lastebil, forteller Erling Trangsrud og Rolf Nord.

Skoklefallsdagen
 ~ våronna
 ska vera gjort

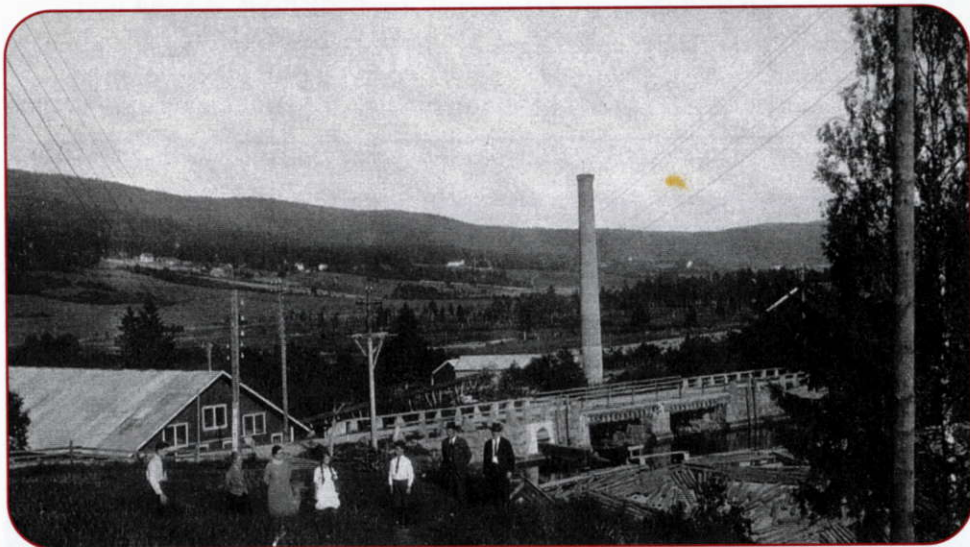
Bottolfsmess
 Rotlausveka

Fonsofz - St. Hans
 Nå kan du
 samle inn
 helbredende urter

Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

Brua ved Sagdammen

På bildet mot Sagbruket ser vi den gamle brua ved Sagdammen med tømmer for sortering. Saga til venstre. Sagpipa raget over 30 meter høyt. Pipa førte bort røyken fra flisbrenning. Personene i bildet er ukjente. Bildet er fra 30-tallet.

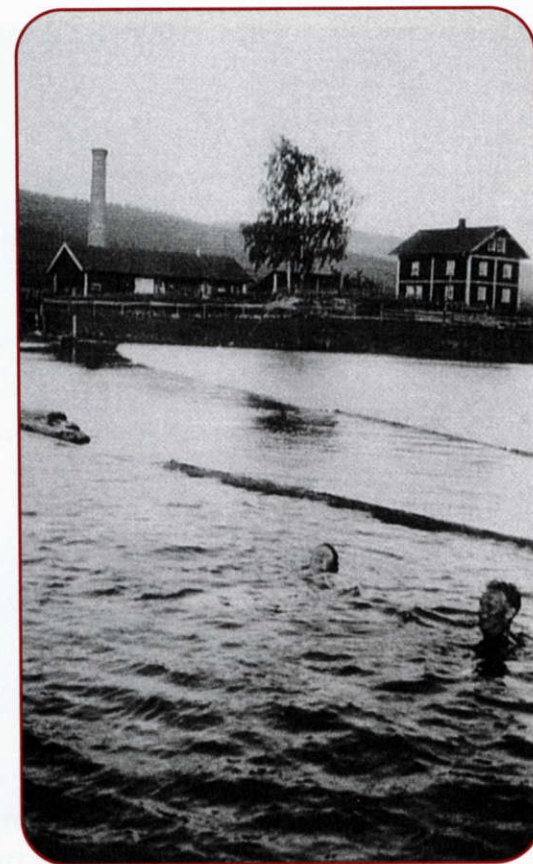

Bading i Sagdammen

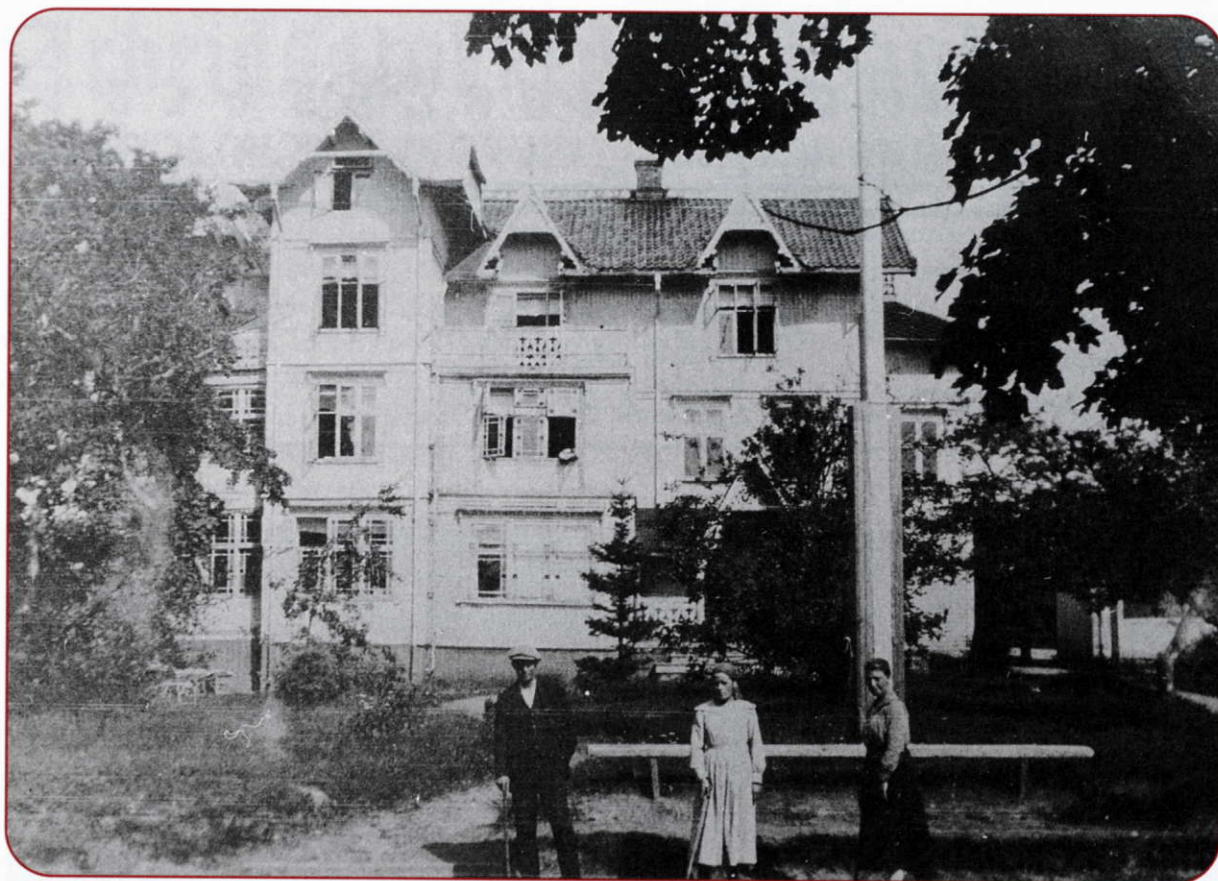
Dagmar og Oddmund Mathiassen

Tømmerlensene ble brukt til kontrollert framføring av tømmer til saga. Sagstua i bakgrunnen.

Bildene er utlånt av Inger Kristiansen.

JULI 2001

Gamle Glittre Sanatorium

Bildet viser hovedbygningen på det gamle sanatoriet på Glittre. Den lå rett sør for kirken og kirkegården i Hakadal og ble bygd i 1901. Da hadde det vært drevet sanatorium der noen år allerede.

Det nåværende Glittre ble bygd midt i 1920-åra. Da hadde Staten i 1920 overtatt sanatoriet fra de private eierne. Eiendommene som ligger til Glittre, kommer fra de gamle bruka under Negarn Kirkeby, som het Innistua og Søstua.

Bildet er utlånt av Glittreklubben.

AUGUST 2001

Valg 1969

På Slattum skole hadde partiene listebærere på valgdagene.

Her sørger (fra venstre) Tonny Amundsen for Arbeiderpartiet, Arle Bøhn for Venstre, Dagny Hoff for Høyre og Arne Leth for Senterpartiet og Kr. Folkeparti, for at Camillo Kristensen har noe å velge mellom.

Foto: Alf Biem.

Marimess om høsten. Nå kan du kløppe saw

Korsmesse om høsten
Loa ska være i hus

Le og grind skal stå oppe

Mathismesse om høsten

Mikkelsmess Hølj tel 1770. Tjenestefolk ska vara fri~

Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

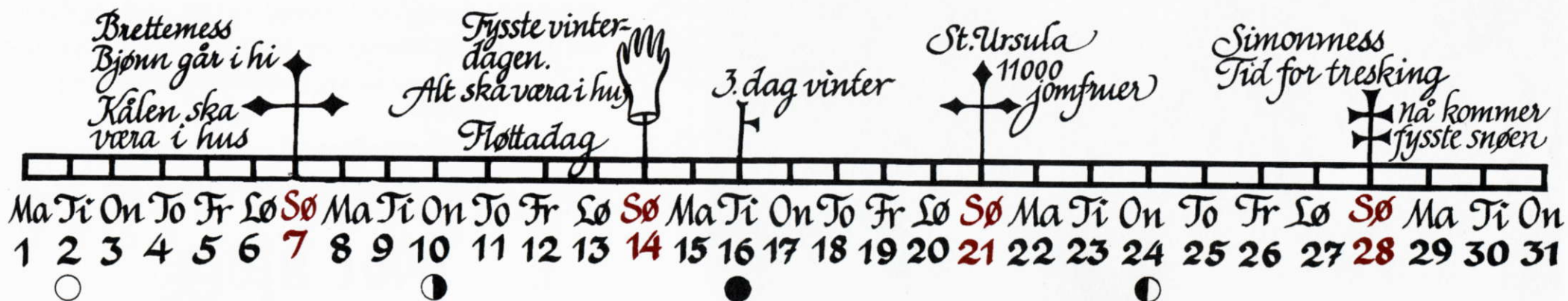
SEPTEMBER 2001

Hakloa 1937

Vi ser Karl Lysaker (til venstre) og C.O. Løvenskiold.

Karl Lysaker (1895–1971) var arbeidsformann på Verket og med Løvenskiold som slakter under elgjakta. Han var fra Lysakerplassen og begynte tidlig i arbeid på Hakadal verk.

Bildet er utlånt av
Kjell Petter Pettersen.

OKTOBER 2001

Sørskogen

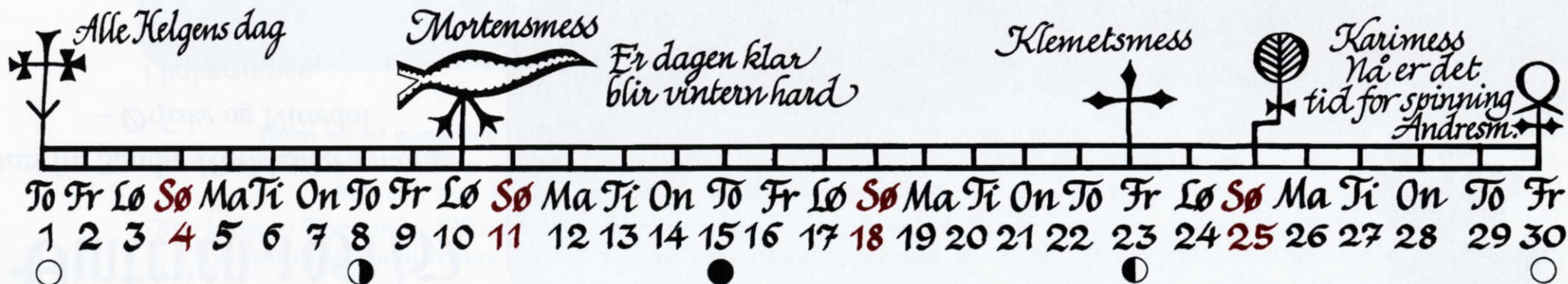
er en av de gamle plassene i Skøyenskogen. Den ble utskilt som eget bruk fra Nordgarden Skøyen i 1833. Det var mange eiere den første tida inntil Alf Sørskogens foreldre, Johan og Randine, tok over. Siden har den vært i slektas eie.

Gjennom mange år har Sørskogen vært et kjærnt mål for turgåere – sommer som vinter. Gjestfriheten til de to på bildet forklarer det. Aslaug og Alf var skogens folk, de levde i og av naturen.

Veiforbindelse til bygda fikk de sist på 50-tallet, og det gikk enda et tiår før de fikk elektrisk lys. Under krigen var Sørskogen et viktig sted for «gutta på skauen». For dette fikk Aslaug på sine gamle dager Kongens Fortjenestemedalje. Hun var den siste fastboende på gården.

Bildet fra 1946 er hentet fra Eivind Heides bok.

Det var nok bra med snø i 1946 også.
Her ser vi vertskapet på Sørskogen,
Aslaug og Alf på gårdstunet.
Fra privatsamlingen til familien Sørskogen.

NOVEMBER 2001

Vinteren 1951/52

tatt fra Søndre Karlshaugen mot sør
– Ørfiske og Nittedal
i bakgrunnen.

Bildet er tatt av
Astor Ahlsen.

Barbromess

Nilsmess tel minne
om Bisp Nicolaus

Annadag -
Jomfru
Marias mor.

Lussinatt
Svarteste natta i året.

Åsgardsrei rir
gjennom lufta

Tomasmess
Kakelinna
Lefsebaking

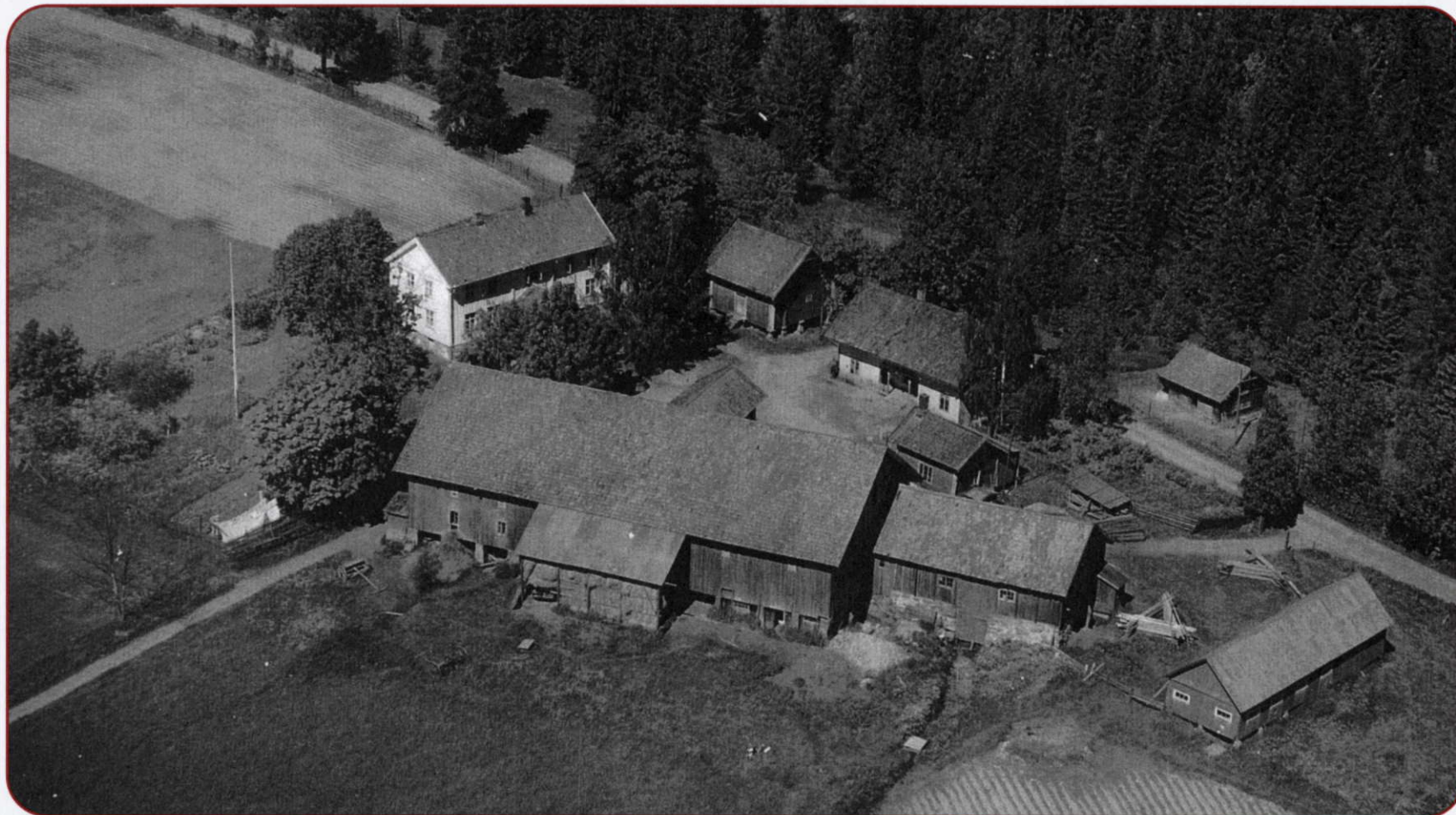
Juledag
Om du finner
et korn under bordet
juledagen, blir det godt år.

Lø Sø Ma Ti On To Fr Lø Sø Ma Ti On To Fr Lø Sø Ma Ti On To Fr Lø Sø Ma
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

DESEMBER 2001

Tøyen i Hakadal

Tøyen het på gammelnorsk *Todin*, og enda tidligere *Tadvin*. Det betyr den fruktbare eller velgjødsla enga. Gården ble trolig ryddet i eldre jernalder og er en av de eldste gårdene i Hakadal. I bygdedialekten har gården de siste 500 åra hett *Tø'i*, men de aller siste åra har skriftspråksformen *Tøyen* slått igjennom i dagligtalen.

Dette bildet av Tøyen er fra 1950-åra. Hovedbygningen ligger lengst til venstre. Bakerst ligger fra venstre stabbur, sidebygning og grisehus. Nederst til venstre ligger driftsbygningen med fra venstre stall, låve og fjøs. Helt til høyre ser vi hønehuset.

Bildet er utlånt av Berit og Per Jappè.

Nittedal historielag

Kalenderen for år 2001 er den tiende kalenderen Nittedal historielag har laget for bygda vår. Dette gjør vi for å imøtekomme den sterke interessen for gamle bilder, og for å ta vare på gamle minner.

Vi håper også denne vil falle i smak. Med tanke på fremtidige kalendere tar vi imot råd og kritikk, og fremforalt nye bilder. Ta kontakt med historielagets styre, som har fungert som redaksjonskomité.

Nittedal historielag ønsker å levendegjøre og ta vare på minner fra bygdas fortid. Det gjør vi ved å arrangere foredrag, turer, kurs og utgivelse av kalendere som denne.

Som medlem av laget er du også med i Romerike historielag.
Ønsker du å vite mer om bygda og bygdehistorien, er du velkommen i laget.
Kontingent er for tiden 100,- kroner.
Medlem blir du enklest ved å ta kontakt med et av styremedlemmene.

STYRET I 2000/01 BESTÅR AV:

Tom Christophersen (formann), telefon 67 07 52 37
Jorunn Andersen, telefon 67 07 57 45 • Gunor Skøyen, telefon 67 07 10 62
Synnøve Didriksen, telefon 67 07 70 69 • Thorleif Henriksen, telefon 67 07 27 77

Primstavene er tegnet av Kari Ruud Flem

Trykk: GAN Grafisk AS, Oslo